

МИНАЛОТО

ИЗЛОЖЕНЪ НА ПОРУГАНИЕ.

(Откъслекъ отъ XII кнѣж. Миналото).

Руссе, 1876 год. 12 Августъ. Въ западната страна на русенската централна площадь стърчи двуетажно здание, жълто като лимонъ и намръщено като царски бирникъ прѣдъ неискривнитѣ данъкоплатци; името на това здание е: *Руссенското градоначалство*. Задъ градоначалството се потава второ здание мрачно отъ вънъ и вътрѣ като лицето и душата на сръдне-вѣковнитѣ царѣе и патриарси; върху входа на това мрачно здание стоеше надписа: *централенъ затворъ на дунавската областъ*. Затворътъ, е натъпканъ съ български „комити“, отъ които едни бѣхъ осъдени *на смъртъ*, други на *вѣчни окови*, а трети не бѣхъ още изслушали послѣдната дума на „*читашката темида*“. Осъденитѣ на смъртъ „комити“ прѣди да ги обѣсятъ развождахъ ги по многлюднитѣ улици на Русчукъ, сирѣчь излагахъ ги прѣдъ тълпитѣ народни на *поруганіе*; така се е постъжвало и съ *мъченицитѣ*, и въ най-скоро врѣме, и въ сръднитѣ вѣкове.

На 12 Августъ, въ два часа слѣдъ обѣдъ, въ най-силната горѣщина прѣзъ денътъ, прѣдъ градоначалството „волно“ стояхъ два взвода жандарми; единътъ е отъ *суваріе запліе* (конни стражари), а другия взводъ е отъ *тиаде запліе* (пѣши стражари). Прѣдъ жандармитѣ натъртено се растъпкваше младъ момакъ, натруфенъ по офицерски и накиченъ съ разни военно-полицейски *финте-флюшкѣ* и *джангардачеша*. Двата взвода жандарми сж конвой, а младия момъкъ е началникъ на тоя конвой; задачата на конвой бѣ да разведе по главнитѣ улици на града Руссе *нашата на комититѣ* — *единъ отъ дванадесетѣтѣхъ апостоли на българската свобода*.

На площада около конвой тълпа отъ улични *дечурлига-гамени* — се забавлявахъ съ лударнитѣ на всѣзвѣстния тогава, грандоманиякъ *Мелишъ-паша*, който имъ разказване за нѣкакви си негови „небесни побѣди“ спечелени отъ него